

Rapport 140 | 2026 | ISSN 1891-8050 | ISBN 978-82-7970-171-2

Oppsummering av tiltak i 2025 for bevaring av heroringvinge *Coenonympha hero* i Asker og Bærum

Hallvard Elven og Roald Bengtson

Rapport utgitt av

Naturhistorisk museum
Postboks 1172 Blindern
0318 Oslo
www.nhm.uio.no

Forfattere

Hallvard Elven og Roald
Bengtson

Tittel

Oppsummering av tiltak i 2025
for bevaring av heroringvinge
Coenonympha hero i Asker og
Bærum

Sitering

Elven, H. og Bengtson, R. 2026.
Oppsummering av tiltak i 2025
for bevaring av heroringvinge
Coenonympha hero i Asker og
Bærum. Naturhistorisk museum
Rapport 140. 18 sider.

Foto

Hunn av heroringvinge
Coenonympha hero. Individet ble
fanget i Brønnøyveien 55 på
Brønnøya i Asker på «flytte-
dagen» den 21. mai 2025, og var
et av ti individer som ble flyttet og
satt ut på Kalvøya i Bærum
samme dag. Foto: Hallvard
Elven.

ISSN

1891-8050

ISBN

978-82-7970-171-2

Publiseringsform

PDF

Gradering

Åpen

Dato

24.04.2026

Prosjektleder

Hallvard Elven

Prosjektnummer

106214100

Oppdragsgiver

Statsforvalteren i Østfold,
Buskerud, Oslo og Akershus

Oppsummering av tiltak i 2025 for bevaring av heroringvinge *Coenonympha hero* i Asker og Bærum

Hallvard Elven og Roald Bengtson

Sammendrag

Naturhistorisk museum (NHM), Universitetet i Oslo, mottok i 2025 midler fra Miljødirektoratet til å videreføre et prosjekt på reetablering og overvåking av den sterkt truede dagsommerfuglarten heroringvinge *Coenonympha hero* i indre Oslofjord. Prosjektet startet opp i 2018 og har blitt fulgt opp med midler og tiltak årlig. Prosjektet foregår på oppdrag fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Hovedtiltaket i prosjektet har vært å forsøke å reetablere heroringvinge på Borøya i Bærum gjennom utsetting av individer fra Brønnøya i Asker. Hvert år fra og med 2018 til og med 2024 har det blitt satt ut ti individer av heroringvinge på Borøya. I både 2022, 2023 og 2024 ble det funnet «ville» (ikke-utsatte) individer av arten på utsettingslokaliteten, noe som indikerer at den har reetablert seg på øya. Bestanden må dog anses som svært liten og sårbar, og den viser foreløpig ikke noen økende trend.

I 2025 ble det ikke satt ut nye individer på Borøya, men bestanden ble overvåket. Også i 2025 ble det funnet ville individer på øya, men kun tre stykker. Samtidig ble det satt ut individer på en ny øy i området: Kalvøya i Bærum. Den 21. mai 2025 ble ti individer (seks hunner og fire hanner) samlet inn på Brønnøya og satt ut på en stor eng på Kalvøya nær broa mot fastlandet. Tiltaket bør følges opp med nye utsettelser og overvåking i årene som kommer.

Heroringvinge ble påvist veldig tidlig på vingene i 2025. Allerede den 16. mai ble fire voksne hanner påvist på Brønnøya. Det er etter hva vi vet ny tidligrekord for arten i Norge. Den forrige rekorden er fra året før, da de første voksne individene på Brønnøya ble påvist den 21. mai.

Heroringvinge hadde i 2025 igjen et godt år på Brønnøya. Totalt ble det gjort 89 observasjoner av arten der fordelt på tre feltdager. På dagen for flytting av individer til Kalvøya ble det til tross for ugunstig vær observert 40 individer fordelt på ni undersøkte tomter.

Innhold

1	Innledning	6
2	Metodikk	8
3	Resultater	9
3.1	Overordnede resultater	9
3.2	Overvåking av heroringvinge på Brønnøya og Borøya	9
3.3	Flytting av individer fra Brønnøya til Kalvøya	12
3.4	Etterundersøkelse av Kalvøya	15
4	Diskusjon og konklusjon	16
5	Litteratur	17

Naturhistorisk museum (NHM), Universitetet i Oslo, mottok i 2025 midler fra Miljødirektoratet til å videreføre et prosjekt på reetablering og overvåking av dagsommerfuglen heroringvinge *Coenonympha hero* i indre Oslofjord. Prosjektet startet i 2018 og har blitt fulgt opp med årlige bevilgninger og tiltak. Prosjektet utføres på oppdrag fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus. I denne rapporten gis en oversikt over tiltak utført i 2025.

Heroringvinge (Figur 1) er rødlistet som *sterkt truet* (EN), og er en av fire norske sommerfuglarter som er *fredet* i henhold til Naturvernloven. Arten er også fredet i henhold til Bernkonvensjonen. Heroringvinge har ikke status som prioritert art, men det foreligger et faggrunnlag for en handlingsplan for arten (Endrestøl & Bengtson 2012a). Arten finnes spredt i deler av fylkene Østfold, Akershus og Innlandet (Hedmark-delen). Den største tettheten av populasjoner finnes i grensetraktene mot Sverige i kommunene Aurskog-Høland, Eidskog og Kongsvinger, samt på Brønnøya i Asker (Bengtson 2017; Endrestøl & Bengtson 2012b, 2014, 2015; Steel et al. 2010). Nordligst finnes arten i Ringsaker kommune i Innlandet. Øyene i indre Oslofjord utgjør artens yttergrense mot vest.

Heroringvinge opptrer i gressrik kulturmark, og da gjerne i biotoper som har vært ute av hevd i noen år. Den kan karakteriseres som en utpreget «gjengroingsart». Arten bruker både økologisk fattigere og rikere gressmark. Larven lever av gress, men det er usikkert hvilke gressarter som utgjør primærføden i Skandinavia. Hengeaks og sølvbunke har vært foreslått, men trolig kan arten benytte flere arter. Andre forhold ved biotopen enn akkurat hvilke gressarter som vokser der er trolig oftere viktigere for arten, og graden av gjengroing er åpenbart en viktig faktor. Heroringvinge

er trolig helt avhengig av at leveområdet har et nettverk av biotopflekker i ulike stadier av gjengroing slik at det alltid finnes tilgang på egnede flekker i riktig suksesjonsfase.

Heroringvinge er i sterk tilbakegang i hele Europa. Arten var tilsynelatende vanlig i og rundt Oslo på 1800-tallet, men populasjonen i hovedstadsområdet har gått drastisk tilbake. Arten er ikke observert i selve Oslo kommune etter 1917. Sommerfuglen har holdt stand på noen av øyene i Asker og Bærum, men også der har den nå gått sterkt tilbake (Endrestøl & Bengtson 2012a). Blant disse øyene er det i dag trolig bare Brønnøya i Asker som fortsatt har en livskraftig bestand. Der er arten til gjengjeld overraskende tallrik hvert år. Den forekommer over hele øya og i mange ulike typer av gressbiotoper (Elven et al. 2016; Elven & Bengtson 2017, 2018, 2019, 2021a, 2021b, 2024a, 2024b; Elven et al. 2025). Arten har videre to små delpopulasjoner på naboøya Nesøya i Asker. Disse ble oppdaget så sent som i 2017 og 2019, og er trolig nokså nyetablerte med opphav i individer som har fløyet over fra Brønnøya. Arten er kjent fra øya fra gammelt av også (da sist observert i 1993), men det antas at den var helt borte i noen år før den dukket opp igjen og ble gjenoppdaget i 2017.

Med trolig bare én gjenværende livskraftig forekomst i indre Oslofjord, er bestanden av heroringvinge i denne regionen svært sårbar. Med bakgrunn i dette startet NHM i 2018 et bevaringsprosjekt som har til hensikt å styrke bestands-situasjonen for heroringvinge i nevnte område. De viktigste målene i prosjektet har vært overvåking av artens kjente lokaliteter i området, søk etter ukjente populasjoner, samt forsøk på å etablere/reetablere arten på antatt egnede lokaliteter i området ved å flytte individer fra den livskraftige populasjonen på Brønnøya. Borøya i

Bærum ble valgt ut som det første utsettingsstedet. Øya har tidligere hatt bestand av heroringvinge (sist funnet der i 1985) og ble vurdert å ha bra potensial som utsettingssted. Store deler av øya er naturreservat, og mye av arealet består av en stor, gjengroende gresseng som tilsynelatende har de kvalitetene heroringvinge trenger. Enga har i løpet av de siste ti årene blitt hevdet ekstensivt gjennom sporadisk storfebeiting og kan sies å være i moderat gjengroing.

Hvert år fra og med 2018 til og med 2024 har ti individer av heroringvinge blitt flyttet fra Brønnøya til Borøya og satt ut på den store enga. Utsettingene har blitt kombinert med søk etter «ville» (ikke utsatte) individer av arten. Både i 2022, 2023 og 2024 ble det funnet ville individer på enga, noe som indikerer at utsettingene på øya faktisk har ført til en reetablering. Antallet observerte ville individer har imidlertid vært lavt alle årene: tre individer i 2022, to individer i 2023, og fire individer i 2024. Populasjonen må foreløpig anses som svært liten og sårbar. Det kan også se ut som arten bare eller nesten bare benytter en liten del av det totale engarealet, nærmere bestemt en skrin, sydvendt tørrbakke langs nordkanten av enga (Figur 5), mens de friskere delene av enga virker mindre attraktive. En mulig årsak til artens preferanse for denne bakken kan være at her vokser hengeaks, som er sannsynlig vertsplante for heroringvinge, mens hengeaks ikke har blitt observert i den friskere delen av enga. I 2025 ble det besluttet å pause utsettingene på Borøya, og kun overvåke bestanden noen år fremover for å se hvordan den klarer seg.

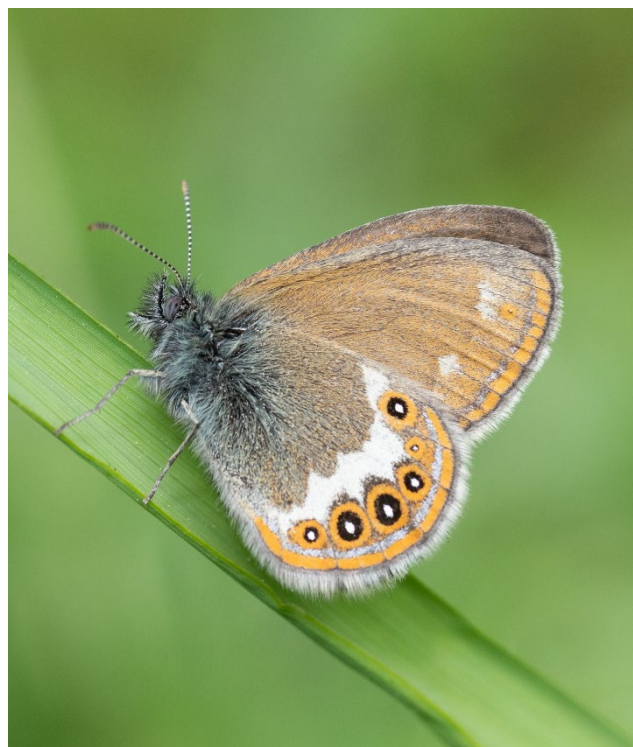
Samtidig som utsettingene på Borøya har blitt satt på pause, ble det i 2025 besluttet å sette ut arten på en ny øy i området: Kalvøya i Bærum. Kalvøya ble i 2024 befart og vurdert med tanke på en eventuell utsetting (Elven et al. 2025). Den ble da vurdert som svært lovende. Kalvøya er en populær utfartsøy, og store deler av øya er parkaktig opparbeidet. Samtidig har øya også en hel del rik og variert natur, inkludert store arealer med eng som flere steder fremstår som lovende for heroringvinge. Kalvøya eies og skjøttes av Bærum kommune, og forholdene på øya har økologisk betraktet bedret seg i løpet av de siste par tiårene som følge av at kommunen aktivt har restaurert engarealer for å styrke arts mangfoldet. At hele øya er kommunalt eid, vil lette forvaltningen av en eventuell utsettingspopulasjon. Det er ikke kjent at heroringvinge noen gang har

vært etablert på Kalvøya, men et antatt streif-individ av arten ble funnet der den 9. juni 2009. Basert på disse betraktningene ble det besluttet at det var verd å forsøke utsetting der i 2025.

I 2025 ble følgende tiltak utført:

1. Overvåking av heroringvinge på Brønnøya og Borøya
2. Flytting av ti individer av heroringvinge fra Brønnøya til Kalvøya
3. Etterundersøkelse av Kalvøya

De to delpopulasjonene på Nesøya i Asker ble ikke undersøkt innenfor rammene av dette prosjektet i 2025.

Figur 1. Hann av heroringvinge i Kalkovnfaret 19 på Brønnøya i Asker den 21. mai 2025.

Foto: Hallvard Elven.

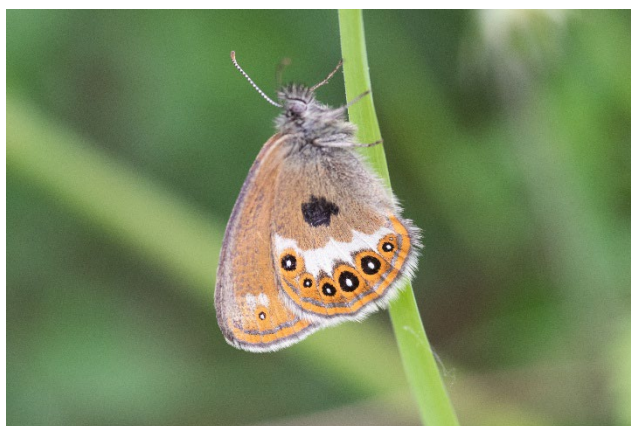
Feltarbeidet ble utført av Hallvard Elven og Roald Bengtson i perioden 16.–29. mai 2025. Arbeidet var koordinert med årets flygetid hos heroringvinge. I indre Oslofjord flyr arten vanligvis fra de siste dagene i mai til noe ut i andre halvdel av juni, men dette året var arten svært tidlig på vingene, og tiltakene ble fremskyndet tilsvarende. Søkemetodikken besto i å se etter voksne individer av sommerfuglen på dager med sol eller i det minste varmt oppholdsvær, eller i verste fall bare oppholdsvær.

På de overvåkede lokalitetene ble antallet observerte individer av heroringvinge talt opp for å kunne sammenligne antallene noenlunde med tidligere års tellinger. Tellingene foregikk som tidligere år. Alle observerte individer ble varsomt fanget ved hjelp av sommerfuglhåv og plassert i individuelle plastrør/glass med lokk (Figur 2). De ble oppbevart i ro mørkt og relativt kjølig mens undersøkelsen pågikk. Undersøkelsen varte til lokaliteten syntest «tømt»; det vil si til det ikke hadde blitt observert nye individer av heroringvinge på noen minutter. Tiden som ble brukt på hver dellokalitet varierte fra så lite som 15 minutter til så mye som to timer. Etter endt undersøkelse ble individene talt opp, kjønnsbestemt, vanligvis fotografert på glass, og deretter sluppet fri igjen på lokaliteten, med unntak av de individene som ble samlet inn for flytting. Oftest ble det i tillegg tatt bilde av biotopen.

De ti individene som skulle flyttes til Kalvøya (tiltak 2), ble merket med sprittusj på undersiden av høyre bakvinge for å senere kunne skille dem fra eventuelle «ville» individer på utsettingslokaliteten (Figur 3).

Figur 2. Heroringvinger oppbevart individuelt på glass i Kalkovnfaret 19 på Brønnøya den 21. mai 2025. Når lokaliteten syntest «tømt», ble individene kjønnsbestemt og talt opp før de så ble sluppet fri igjen. Foto: Hallvard Elven.

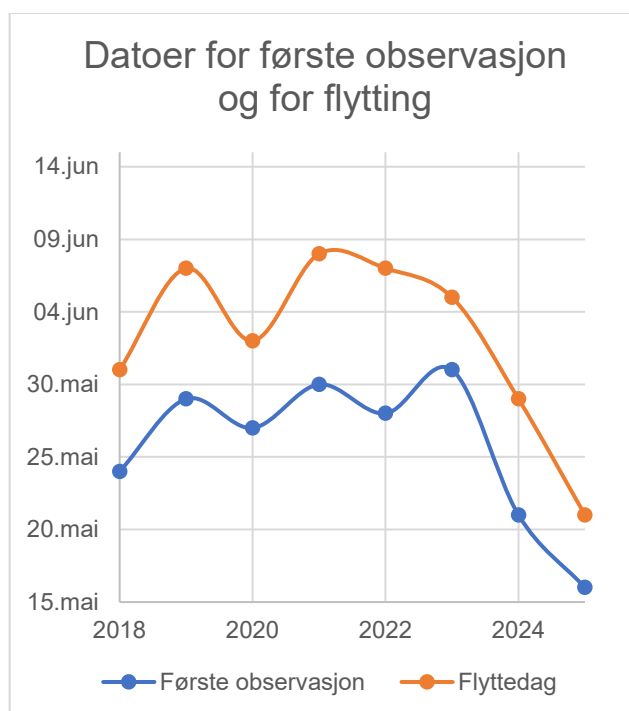
Figur 3. Merket hunn av heroringvinge. Hvert av individene som ble satt ut på Kalvøya den 21. mai 2025 ble først merket med tusj under høyre bakvinge. Foto: Hallvard Elven.

3.1 Overordnede resultater

Tabell 1 lister de besøkte lokalitetene samt alle funn av heroringvinge gjort i forbindelse med prosjektet i 2025. Figur 6 viser undersøkelsesområdet i Asker og Bærum.

Heroringvinge hadde også i 2025 et godt år på Brønnøya. Totalt ble det i løpet av tre feltdager gjort minst 89 observasjoner av arten der i forbindelse med prosjektet. På selve «flyttedagen» den 21. mai hadde vi noe uflaks med været. Det var kjølig og vind den dagen, og sommerfuglaktiviteten var lav. Tross dette fant vi i løpet av 6,5 timers leting hele 40 individer av heroringvinge på øya, og flyttingen av ti individer til Kalvøya ble gjennomført som planlagt.

Arten ble samtidig påvist svært tidlig i 2025. Den 16. mai ble fire voksne hanner av heroringvinge observert på Brønnøya. Dette er den tidligste sikre observasjonen av arten på vingene i Norge, og slår den forrige tidligrekorden fra året før med fem dager. Historisk har flygningen i indre Oslofjord pleid å starte nær to uker senere (Endrestøl og Bengtson 2015, Artskart). Tidsserien er for kort, og variasjonen mellom år for stor, til å kunne si noe bastant, men det kan synes som om flygetiden til heroringvinge er i ferd med å forskyve seg mot tidligere dato. Den samme trenden sees hos en rekke andre arter også, og skyldes høyst sannsynlig endringene i klima som gir stadig tidligere vår. Figur 4 viser dato for første observasjon av heroringvinge i indre Oslofjord samt datoen for «flyttedagen» i de åtte årene flytteprosjektet har pågått.

Figur 4. Dato for første observasjon av heroringvinge i indre Oslofjord og for «flyttedagen» i hvert av de åtte årene prosjektet har pågått. Flyttedagen har generelt blitt lagt til en dato hvor vi anser at arten har vært på vingene i minst en uke og er godt i gang med flygningen.

3.2 Overvåking av heroringvinge på Brønnøya og Borøya

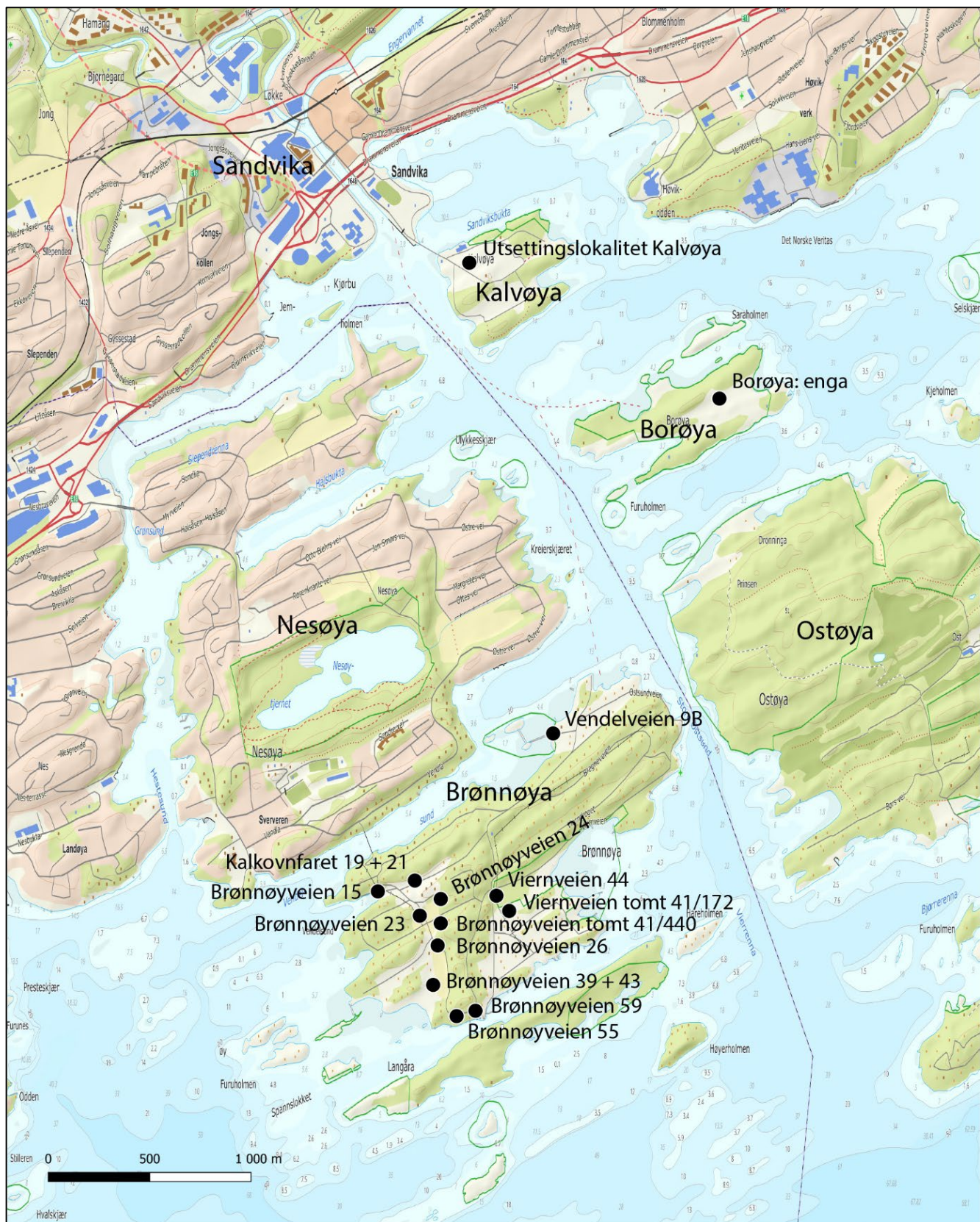
Brønnøya ble undersøkt to ganger forut for flyttingen av individer den 21. mai. Målet var å vurdere bestandssituasjonen på øya i 2025 og estimere beste tidspunkt for flytting av dyr til Kalvøya. Den første undersøkelsen fant sted 16. mai og omfattet seks lokaliteter hvor heroringvinge pleier å opptre (Tabell 1). Datoen var

tidligere enn heroringvinge noen gang har vært observert i Norge, men utfra hvor langt våren ellers hadde kommet mistenkte vi at arten kunne være rekordtidlig på vingene. Det viste seg også å stemme. Fire voksne individer ble observert den dagen fordelt på to lokaliteter. Alle individene var hanner, noe som passer bra med at hannene begynner å fly litt før hunnene. Øya ble besøkt igjen fire dager senere, den 20. mai. Det ble da funnet hele 45 individer av heroringvinge fordelt på åtte lokaliteter, hvorav 40 hanner, 4 hunner og ett individ av uvisst kjønn. Basert på dette ble det vurdert at arten hadde en bra populasjon på Brønnøya også i 2025. Det ble vurdert at det fortsatt var litt tidlig for flytting av individer til Kalvøya. Samtidig var det dårligere værutsikter fremover, og av den grunn ble det vurdert at utsettingen ikke burde drøyes.

Borøya ble undersøkt den 28. mai 2025. Undersøkelsen omfattet både den store enga øst på øya hvor heroringvinge har blitt satt ut i årene 2018–2024 (Figur 5), og andre lovende steder på øya. Disse inkluderte en liten mjødurtdominert eng innerst i Labukta, en engkledd odde med mye takrør midt på nordkysten av øya, samt engpartiet ved fergetoaia lengst vest på øya. Det ble totalt funnet tre individer av heroringvinge; to hunner og en hann. Alle ble funnet på den store enga, i eller like ved den tørre, sydvendte skråningen hvor de aller fleste tidligere observasjonene av arten har blitt gjort (Figur 5). Observasjonene bekrefter dermed erfaringene fra 2022, 2023 og 2024. Heroringvinge har klart å reetablere seg på Borøya, men bestanden er foreløpig svært liten, og selv om øya har mye tilsynelatende egnet engareal, virker det som heroringvinge bare benytter seg av en liten del av arealet.

Figur 5. Den store enga på Borøya 28. mai 2025. Bildet er tatt i den tørre, sydvendte skråningen som later til å være det mest attraktive området for heroringvinge. Tre individer ble funnet på øya den dagen, og alle ble funnet i eller like ved denne engbakken. Foto: Roald Bengtson.

Figur 6) Undersøkellesområdet i indre Oslofjord, med de besøkte lokalitetene angitt. Kartgrunnlag: Kartverket.

3.3 Flytting av individer fra Brønnøya til Kalvøya

Flyttingen av individer fra Brønnøya til Kalvøya fant sted den 21. mai 2025. Dette var dagen etter forrige sjekk av Brønnøya, og som nevnt var dette litt tidligere enn hva som hadde vært ideelt. Helst skulle arten fått være på vingene noen få dager til, både for å sikre at det var flere hunner på vingene og for å øke sannsynligheten for at hunnene var befruktet før de ble flyttet. Det var imidlertid dårlige værutsikter fremover, og vi vurderte at det var tryggest å ikke drøye flyttingen. Under utsettingene på Borøya har vi stort sett satt ut syv hunner og tre hanner i hver utsetting, men på Kalvøya besluttet vi å sette ut seks hunner og fire hanner. I utsettingssammenheng er hunnene mer verd enn hannene siden det er de som legger egg, men hvis det er risiko for at ikke alle hunnene har blitt befruktet før de flyttes, bør det settes ut noen hanner i tillegg slik at hunnene har mulighet til å bli befruktet på utsettingsstedet. Her vurderte vi sannsynligheten som ganske høy for at noen av hunnene ikke ville være befruktet før flyttingen, og det talte for å justere andelen hanner litt opp.

Været ble ikke helt i vår favør på flyttedagen, og det skulle bli utfordrende å få tak i de nødvendige individene. Det var oppholdsvær og en del sol, men temperaturen var lav, og det var en del vind som bidro til lav sommerfuglaktivitet. Som vanlig under ugunstige værforhold ble det ekstra utfordrende å finne hunnene. Hos heroringvinge er hunnene generelt mindre aktive enn hannene, og i dårlig vær blir denne forskjellen mellom kjønnene enda mer markant. Videre var det nok mange hunner som fortsatt ikke var klekket den 21. mai.

Vi startet i Kalkovnfaret 19+21, som de siste årene har vært en av de beste og tidligste lokalitetene for heroringvinge på Brønnøya. Der ble det funnet fem hanner og en hunn av arten. Vi undersøkte deretter Brønnøyveien 39+43, som også er en av de beste lokalitetene på øya for tiden (men ikke blant de tidligste). Her sto imidlertid vinden rett på, og det var nesten ingen sommerfuglaktivitet. Det ble funnet to hanner under det første besøket, og én hann senere på dagen. Mest tid ble derfor brukt ved den gamle låven ved Hovedgården (Brønnøyveien 24 og omkringliggende tomter) (Figur 7). Denne lokaliteten lå litt mer i ly, og nær to timers søk resulterte i funn av

19 hanner og to hunner. Dette er ellers en lokalitet der arten starter flygingen tidlig i sesongen. Med dette hadde vi funnet 26 hanner, men kun tre av de seks hunnene vi håpet på. Vi avvek deretter fra «standardlokalitetene» og tok en lengre runde syddover langs Brønnøyveien til sydspissen av øya og videre nordover langs Viernveien via tennisbanen og Kuhavna, før vi avsluttet med «standardlokaliteten» Sandbukta (Brønnøyveien 15). På runden undersøkte vi både kjente lokaliteter, som tennisbanen og Kuhavna, og lovende biotopflekker hvor heroringvinge ikke tidligere er påvist. Runden resulterte i ytterligere ti individer av heroringvinge, hvorav tre hunner, som var det vi trengte for å nå målet om seks hunner og fire hanner. Runden resulterte også i funn av arten på to tomter hvor den ikke tidligere er påvist: Brønnøyveien 55 og 59 (Figur 8).

Individene som ble samlet inn for flytting fordelte seg som følger: En hunn fra Brønnøyveien 15, en hann og to hunner fra Brønnøyveien 24, to hanner fra Brønnøyveien 39+43, en hunn fra Brønnøyveien 55, en hunn fra Brønnøyveien 59, og en hann og en hunn fra Kalkovnfaret 19+21.

Utsettingen på Kalvøya foregikk sent på ettermiddagen samme dag. Før utsettingen fikk hvert individ et svart sprittusj-merke på undersiden av høyre bakvinge for å kunne skille dem fra eventuelle ikke utsatte individer senere (Figur 3). Forut for utsettingen ble også deler av Kalvøya undersøkt, dels for å finne det mest egnede utsettingsstedet, og dels for å se etter «ville» individer av arten. Det var imidlertid kaldt og nokså skyet, og dårlige forhold for leting etter arten. Ingen individer ble funnet.

Kalvøya har flere områder med gjengroende gresseng som fremsto som aktuelle for heroringvinge. Det meste lovende stedet var en cirka 50 x 100 meter stor, gjengroende eng nær broa mot fastlandet (Figur 9). Det var på denne samme enga at et antatt streifindivd av arten ble observert i 2009. Ca. 70 meter øst for denne enga ligger en liten, sydvendt, buskbevokst engflekk hvor den aktuelle vertsplanten hengeaks vokser ganske rikelig. Denne engflekken ble vurdert som utsettingssted, men valget falt på den store enga nærmere broa. De medbragte individene ble satt ut klokken 18.25 i vegetasjonen under et par linde- og furubusker langs nordkanten av enga på koordinat 59,885393°N 10,537080°E ± 5 m (Figur 10).

Figur 7. Låven ved Hovedgården på Brønnøya på «flyttedagen» den 21. mai 2025. Det var nokså surt vær og vanskelig å finne heroringvinge den dagen, men låven lå såpass i ly at en del individer var på vingene. På denne lokaliteten starter arten å fly ganske tidlig, og den har blitt funnet ganske tallrik her i senere år. Foto: Hallvard Elven.

Figur 8. Brønnøyveien 55 (t.v.) og 59 (t.h.) på Brønnøya på «flyttedagen» den 21. mai 2025. Heroringvinge er ikke tidligere påvist på disse to tomtene, men ble funnet her den dagen. Fotos: Hallvard Elven.

Figur 9. Utsettingslokaliteten på Kalvøya den 21. mai 2025. På denne store enga nær broa mot fastlandet ble ett enkelt individ av heroringvinge funnet den 9. juni 2009. I 2025 ble enga vurdert som det mest lovende utsettingsstedet for heroringvinge på øya. Foto: Hallvard Elven.

Figur 10. Utsettingslokaliteten på Kalvøya. **Til venstre:** Hallvard setter ut de ti medbragte individene av heroringvinge i kanten av enga den 21. mai 2025. Foto: Roald Bengtson. **Til høyre:** Roald med det enslige individet av heroringvinge som ble gjenfunnet på øya under etterundersøkelsen den 29. mai 2025. Individet ble funnet bare noen meter fra utsettingsstedet. Foto: Hallvard Elven.

Tabell 1. Besøkte lokaliteter og funn av heroringvinge gjort i forbindelse med prosjektet i 2025. Funnene er listet kronologisk. HE = Hallvard Elven, RB = Roald Bengtson. Totalt ble det gjort 93 observasjoner av heroringvinge. Merk at også nullfunn (fravær av funn) er tatt med i tabellen. Funn gjort av andre personer er ikke inkludert i oversikten.

Kommune	Lokalitet	Koordinater (desimalgrader)	Dato	Observatør	Antall
Asker	Brønnøya, Kalkovnfaret 19 + 21	59,857921°N 10,532349°E ± 50 m	16.05.2025	RB	3m
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 15	59,857474°N 10,529078°E ± 50 m	16.05.2025	RB	0
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 24	59,857184°N 10,534725°E ± 10 m	16.05.2025	RB	1m
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 23	59,856391°N 10,532653°E ± 20 m	16.05.2025	RB	0
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 26	59,855168°N 10,534293°E ± 25 m	16.05.2025	RB	0
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 39 + 43	59,853358°N 10,533924°E ± 50 m	16.05.2025	RB	0
Asker	Brønnøya, Kalkovnfaret 19 + 21	59,857921°N 10,532349°E ± 50 m	20.05.2025	RB	13m 2f
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 15	59,857474°N 10,529078°E ± 50 m	20.05.2025	RB	7m 1f
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 24	59,857028°N 10,534200°E ± 100 m	20.05.2025	RB	14m 1f
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 23	59,856391°N 10,532653°E ± 20 m	20.05.2025	RB	1m
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 26	59,855168°N 10,534293°E ± 25 m	20.05.2025	RB	1m
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 39 + 43	59,853358°N 10,533924°E ± 50 m	20.05.2025	RB	2m 1x
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien tomt 41/440	59,856012°N 10,534332°E ± 15 m	20.05.2025	RB	1m
Asker	Brønnøya, Vendelveien 9B	59,864514°N 10,544528°E ± 15 m	20.05.2025	RB	1m
Asker	Brønnøya, Kalkovnfaret 19 + 21	59,857921°N 10,532349°E ± 50 m	21.05.2025	HE & RB	5m 1f
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 39 + 43	59,853358°N 10,533924°E ± 50 m	21.05.2025	HE & RB	3m
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 24	59,857028°N 10,534200°E ± 100 m	21.05.2025	HE & RB	18m 2f
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien tomt 41/440	59,856189°N 10,534536°E ± 20 m	21.05.2025	HE & RB	1m
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 55	59,851977°N 10,536074°E ± 15 m	21.05.2025	HE & RB	1m 1f
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 59	59,852201°N 10,537638°E ± 3 m	21.05.2025	HE & RB	1f
Asker	Brønnøya, Viernveien tomt 41/172	59,856676°N 10,540522°E ± 100 m	21.05.2025	HE & RB	0
Asker	Brønnøya, Viernveien 44	59,857298°N 10,539533°E ± 50 m	21.05.2025	HE & RB	0
Asker	Brønnøya, Brønnøyveien 15	59,857474°N 10,529078°E ± 50 m	21.05.2025	RB	5m 1f 1x
Bærum	Borøya, enga	59,879433°N 10,559656°E ± 10 m	28.05.2025	RB	1f
Bærum	Borøya, enga	59,879560°N 10,558840°E ± 10 m	28.05.2025	RB	1m
Bærum	Borøya, enga	59,879168°N 10,558536°E ± 10 m	28.05.2025	RB	1f
Bærum	Kalvøya, utsettingsstedet	59,885277°N 10,536950°E ± 10 m	29.05.2025	RB	1f
SUM					78 m, 13 f, 2 x

3.4 Etterundersøkelse av Kalvøya

Kalvøya ble undersøkt på ny åtte dager etter utsettingen, den 29. mai. Været var rimelig bra den dagen, og søkeforholdene var gode. Store deler av Kalvøya ble undersøkt, men med hovedvekt på enga hvor utsettingen fant sted.

Kun ett individ av heroringvinge ble funnet den dagen (Figur 10). Dette var en hunn som var merket under høyre bakvinge, og som dermed tilhørte individene som kom fra Brønnøya. Hun ble funnet bare et par meter fra utsettingsstedet. Selv om bare ett av de utsatte individene ble gjenfunnet, gir det godt håp om at egglegging har funnet sted på Kalvøya.

Heroringvinge hadde i 2025 igjen et godt år på Brønnøya. Arten har i perioden 2016–2025 årlig opptrådt tallrik på øya. Før dette ble det ikke lett mye etter den der, og vi vet svært lite om den tidligere bestandssituasjonen. Flere av artens leveområder på øya opplever imidlertid pågående forringelse, inkludert irreversibel ødeleggelse i form av nedbygging (Elven & Bengtson 2024a). På sikt vil dette medføre dårligere kår for arten på øya. For øyeblikket er det innført midlertidig byggestans på Brønnøya.

I 2025 ble det for fjerde år på rad funnet «ville» individer av heroringvinge på/ved utsettingslokaliteten på Borøya. Arten har åpenbart klart å reetablere seg på øya, og utsettingsprosjektet kan sann sett sies å ha vært en suksess. Bestanden er likevel fortsatt svært liten, og den viser foreløpig ingen tegn til økning. Observasjonene på øya kan videre tyde på at arten bare benytter en liten del av det tilgjengelige engarealet, og at resten av arealet kanskje ikke har de kvalitetene heroringvinge trenger. Forekomsten av hengeaks kan være en begrensende faktor. I 2025 ble det ikke satt ut nye individer på øya, og vi foreslår å sette utsettingene på pause og kun følge med på bestandsutviklingen noen år fremover.

Samtidig bør man vurdere å iverksette nye skjøtselstiltak på Borøya for å øke artens overlevelsessjansje. Et aktuelt tiltak kan være å skape små flekker med egnet areal andre steder på øya. Dette kan gjøres ved å slå eksisterende engarealer, for eksempel ved fergekaia vest på øya, eller ved å fjerne en del trær slik at det skapes lysninger i skogen som raskt vil begynne å gro igjen med gress. Vi anbefaler også at storfebeitingen på øya gjenopptas. Øya ble i et par år

skjøttet gjennom skånsom storfebeiting, men nå er det noen år siden sist det gikk dyr der.

I 2025 ble arten satt ut på den nye lokaliteten Kalvøya. Det er gode muligheter for at arten vil kunne etablere seg der, men som på Borøya kan man ikke forvente at arten vil etablere seg etter én enkelt utsetting. Det vil være nødvendig med årlige utsettinger i en periode, og disse bør kombineres med årlig overvåking.

Dersom man lykkes i å etablere heroringvinge på Kalvøya, og dersom arten overlever på Borøya, vil arten ha bestander på fire av øyene i indre Oslofjord. Det vil i så fall være en betydelig bedre situasjon enn det arten var i for et par år siden. Samtidig må det stadig påpekes at hovedtrusselen mot heroringvinge i indre Oslofjord er tap av egnede leveområder som følge av en rekke ulike typer menneskelig påvirkning. Disse påvirkningsfaktorene er i høyeste grad fortsatt gjeldende på mange av artens lokaliteter. Utsetting av arten på nye lokaliteter adresserer ikke disse grunnleggende årsakene til artens tilbakegang. Etter planen vil de to kjente dellokalitetene for arten på Nesøya bli skjøttet i regi av Naturvernforbundet i 2026. Dette vil forhåpentligvis øke artens mulighet for å overleve der.

- Bengtson, R. (2017). Leting etter heroringvinge *Coenonympha hero* i indre Oslofjord i 2017. Rapport fra La Humla Suse til Fylkesmannen i Oslo og Akershus. 22 sider.
- Elven, H. & Bengtson, R. (2017). Kartlegging av rødlistete sommerfugler og dragehodeglansbille på Brønnøya i Asker i 2017. Intern rapport til Fylkesmannen i Oslo og Akershus. 49 sider.
- Elven, H. & Bengtson, R. (2018). Utsetting av heroringvinge *Coenonympha hero* på Borøya i Bærum i 2018. Rapport til Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Oslo og Akershus. 15 sider.
- Elven, H. & Bengtson, R. (2019). Oppsummering av tiltak i 2019 for bevaring av heroringvinge *Coenonympha hero* i Asker og Bærum. Rapport til Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Oslo og Viken. 21 sider.
- Elven, H. & Bengtson, R. (2021a). Oppsummering av tiltak i 2020 for bevaring av heroringvinge *Coenonympha hero* i Asker og Bærum. Rapport til Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Oslo og Viken. 23 sider.
- Elven, H. & Bengtson, R. (2021b). Oppsummering av tiltak i 2021 for bevaring av heroringvinge *Coenonympha hero* i Asker og Bærum. Rapport til Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Oslo og Viken. 22 sider.
- Elven, H. & Bengtson, R. (2024a). Oppsummering av tiltak i 2022 for bevaring av heroringvinge *Coenonympha hero* i Asker og Bærum. Naturhistorisk museum Rapport 122. Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. 30 sider.
- Elven, H. & Bengtson, R. (2024b). Oppsummering av tiltak i 2023 for bevaring av heroringvinge *Coenonympha hero* i Asker og Bærum. Naturhistorisk museum Rapport 123. Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. 18 sider.
- Elven, H., Bengtson, R. & Røsok, Ø. (2025). Oppsummering av tiltak i 2024 for bevaring av heroringvinge *Coenonympha hero* i Asker og Bærum. Naturhistorisk museum Rapport 130. Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. 26 sider.
- Elven, H., Bengtson, R. & Aarvik, L. (2016). Sommerfuglkartlegging på Brønnøya i Asker kommune i 2016. Naturhistorisk museum Rapport 58. Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. 93 sider.
- Endrestøl, A. & Bengtson, R. (2012a). Faglig grunnlag for handlingsplan for heroringvinge *Coenonympha hero*. NINA Rapport 860. Norsk institutt for naturforskning. 45 sider.
- Endrestøl, A. & Bengtson, R. (2012b). Søk etter heroringvinge *Coenonympha hero* i Norge i 2012. NINA Rapport 892. Norsk institutt for naturforskning. 38 sider.

Endrestøl, A. & Bengtson, R. (2014). Søk etter heroringvinge *Coenonympha hero* i Norge i 2013 og 2014. NINA Rapport 1070. Norsk institutt for naturforskning. 50 sider.

Endrestøl, A. & Bengtson, R. (2015). Søk etter heroringvinge *Coenonympha hero* i Norge i 2015. NINA Rapport 1204. Norsk institutt for naturforskning. 28 sider.

Steel, C., Bengtson, R. & Olsen, K.M. (2010). Feltsøk etter heroringvinge *Coenonympha hero* 2007–2010. Notat. 11 sider.

